

TI, KTERÝ
KRADOU
MANGO

Kolektiv autorů
z kurzů
tvůrčího psaní
Reného Nekudy

Ti, kteří kradou mango aneb Povídky (nejen) do metra

Kolektiv autorů pod vedením Reného Nekudy

Obsah

Předmluva	4
Kočka, která krade mango	6
Neodeslaná pohlednice	11
Na rybách	18
Léto	25
Rozchod	30
Nemi a Pavouk	37
Sousedská povídka	44
Ramadán	50
Růže v lilii	54
Něco na zub	58
Mstitel	64
Mezi dvěma oceány	68
Žal se odkládá, změna termínů	75
Pyškot	82
Syrečkové starosti	89
Májová	91
Potápka	95
Proč se mnou nemluvíš?	101
Koláčky	105
Toník	110

Mé plány s Olinem	117
Bez názvu	123
Kočka, která krade mango	129

Předmluva

René Nekuda

Učitel tvůrčího psaní, jenž miluje příběhy, u kterých neodhadne konec. Vegetarián, který rád pije červené víno a kafe. Cestuje po světě a o svých cestách také přednáší.

Představte si prosím mango – jak vypadá, jak chutná, jak voní, jakou má barvu, jak je hladké a jak je tvrdé.

Mezi dlaněmi vám nyní lítá mnoho jedniček a nul, které dohromady tvoří pestrobarevnou sbírku povídek, jež vznikly na mých kurzech tvůrčího psaní na Literární akademii. Dvacet mladých spisovatelek a spisovatelů si podobně jako vy představovalo mango. Hledali inspiraci ve svém životě, skládali písmenka do uzavřeného celku, zkoušeli žít životy svých literárních postav, házet jim pod nohy konflikty a vymýšleli zajímavé pointy.

Mám velkou radost, že v tomto imaginárním košíku nesu na trh dvacet jedinečných kusů exotického ovoce. Každý je jiný, každý má v dužině ukrytý neopakovatelný příběh (a někdo dokonce nabízí příběhy dva).

Celou tuto sbírku vnímám jako dokument současných začínajících autorů – co je zajímá, čeho si všímají ve společnosti a ve svém okolí, jaká témata v sobě řeší, co rádi čtou a jakým způsobem píšou. Něco vás rozesměje, něco vás donutí si zapřemýšlet, u něčeho jiného si snad řeknete

„Jo, tohle jsem prožil(a)!“. Ze všech těchto reakcí budeme mít velkou a upřímnou radost.

Děkujeme, že jste se rozhodli pustit se do vln oceánu a přeplout s námi kilometry literárních vln, abychom společně ukradli z nekonečného proudu inspirace právě to nejlepší, nejšťavnatější a nejoranžovější mango! Bez vás, milí čtenáři, by totiž tohle všechno nebylo možné...

Poznámka na okraj: Vaše reakce, postřehy či pochvaly rádi uslyšíme na e-mailu kontakt@renenekuda.cz či skrze mé webové stránky <http://www.renenekuda.cz>.

Kočka, která krade mango

Helena Šilhánková

Má ráda majáky, skalnaté pobřeží, vítr a povídky s otevřeným koncem. Nikdy neplula po moři a neuzavřenými příběhy se někdy dlouho trápí. Ráda píše o tom, že mnohé není tak, jak se na první pohled zdá.

„Místní neříkají *maminko* jen vlastní matce, ale všem ženám, které jsou jí podobné.“ Průvodkyně se odmlčela, aby síla toho sdělení došla všem, ale Hynek už ji párkrát přistih při faktografických nesrovnalostech a měl podezření, že si ty místní zvyky a pověsti vymejší, aby je ohromila. I když příběh o obrovském údu rohatýho náčelníka byl výbornej. Taky se dost bavili tajemnou šelmou, která tu krade ze sadů ovoce. Slepice by ještě chápal, ale velká kočka a ovoce? Každopádně to dělala ve velkym a dost obratně, spatřit ji bylo téměř nemožný. Komu se to ale podaří, ten prý už se do konce života bude mít krásně. První týden se o to snažili a spekulovali, že by bylo dobrý si šelmu ochočit, pak zapomněli a ovoce si radši kupovali.

Podíval se na Kláru. Komu dalšímu by tady Tomáš s Alenou říkali *maminko*? Přemýšlí teď o tom samým? „Tvoje žena s tebou jezdí na dovolenou?“ divil se před le-ty někdo v práci. Slyšel v tom: „Skoro se nebavíte a pak je-dete spolu?“ Chvilí mu trvalo, než pochopil, jak to bylo myšlený: „Copak má cenu, aby slepá jezdila do ciziny?“ „Ano,“ manželka je jakoby nevidomá, „jakoby“ slyšel ale jen on sám. Hysterická slepota, i když už se tomu dneska říká jinak. Ne moc častý případ, lékaři bezradní, po všech těch operacích všechno vypadalo v pořádku, nebyl důvod, aby neviděla. Jenomže. Když vyšla bez hůlky, vrátila se občas potlučená. Přece by si sakra schválně nevyrazila zub. A druhý den se automaticky podívala na hodiny a řekla, že musí běžet. Nepřišlo jí to divný. On běsnil. Řval a prosil. Co po něm sakra chtěla? „Máma někdy vidí a ně-kdy ne,“ komentoval to tehdy Tomášek. „Někdy ne“ se postupně změnilo na „skoro nikdy“. V odborných člancích se dočet, že záchvaty slepoty přicházejí v okamžicích ner-vového vypětí, stresu, ve chvílích, který pacientovi připo-menou traumatický okamžiky z dětství. Pracovala jen pár hodin, s dětmi nějaký velký potíže nebyly, chodila plavat, jezdili na výlety, co věděl, nic strašného jako malá nepro-žila.

Dost se hádali. Pak to vzdal, děti mu byly vděčný. Snad potřebovala vedle tmy i ticho, co si chtěli říct, si řekli kdysi, novýho nebylo moc. Tma, ticho a dusno. Zbyly jen společný dovolený, zvyk, spořádaný manželský pár, ona mu někdy popisuje, jak si to místo představuje, on odpovídá ano a ne.

Jak dlouho už postává u tohodle stánku s blbostma pro turisty? „Poslední příležitost koupit něco domů. Smlouvejte, i když vám to bude připadat levný. A za dvě hodiny u autobusu,“ zněly instrukce. Opitý barvama a vůněma si připadal za chvíli, ochutnávat ho nelákalo, chtěl se dívat a poslouchat a nefotit, neptat se, co je tohle a za kolik támhleto. Klára na všechno sahala, oblý tvary ovoce, korále mezi prsty, zaklapnutí vyřezávaný krabičky. O kus dál stříbrný šperky, šála přiložená na tvář. Vůbec si nevšimnul, že už vedle něho nejde. Nakonec si přece jen koupil vývar, prý se v něm skrývá obrovská síla. Nedojí ale, hlas průvodkyně zní dost naléhavě. „Pane Dúbravský, kde máte ženu?“ Kde je Klára, neví. Před chvílí ještě... Vyděšený, vyčítavý pohledy ostatních. Jak moh? „Kde jste ji viděl naposledy?“ Dost k ničemu informace, i kdyby dokázal odpovědět, manželka není turistický batůžek – kams ho odložil, tam ho najdeš. Klidným krokem s nepří-

tomným pohledem dojde na kraj tržiště a sedá si na zem. Sklání hlavu a opírá si ji do dlaní. Nic z něj nedostanou, rozprchnou se po tržišti, neodvažují se vyslovit, k čemu všemu mohlo dojít. „Takhle bezmocná žena, podle čeho se má orientovat?“ zoufají si, točí se a volají, vymýšlejí nejlepší strategii. S nikým se tu nedomluví, ale obracejí se na trhovce a kupující, ukazují si na oči. Akorát že sám tu slepců viděl spoustu. Chápou jeho hrůzu, chápou, že jim teď nemůže pomoci. Ne, ne, nechce, aby s ním někdo zůstal.

Za clonou z dlaní se usmívá. Tak že by přeci? Kolikrát ho to napadlo. Poprvý se lek. Kdykoli se ta myšlenka objevila znovu, urputně se snažil soustředit na něco jiného. Všechno by bylo lehčí, kdyby nebyla. Kdyby jeden z nich nebyl. Detaily nepromejšlel, jeden by prostě zmizel, zemřel, ztratil se. Nemuseli by nic řešit. Nepřemýšlel by o rozvodu, nic by si nemuseli dělit, skončilo by nekonečný nežití, zmizely otázky, co vidí a co ne, i děti, a tím si byl jistější, by se s tím časem vyrovnaly. A teď to bylo tak blízko. Třeba to udělala schválně, třeba taky už roky myslela na to samý, čekala na příležitost. Odešla ode mě žena uprostřed tržiště, zmizela mezi stánky s manioky, mangem, sušeným masem a lesním medem, nemohla vidět,

kam jde, nenašli jsme ji, stát se mohlo cokoli. Vzpomněl si, co říkala průvodkyně před několika dny, a málem se začal smát nahlas. Moh by se tu pak porozhlídnout – „máma se ztratila, děti, ale přijela se mnou *jiná*, je jí docela podobná, ne?“

Našli ji ani ne za půl hodiny na druhý straně městečka. Jak se tam dostala, neví, chtěla pryč z toho blázince. To-mu rozuměli. Díval se na ni s úlevou a výčitkami. Ta ostuda. Tvářila se provinile. „Takže rychle do autobusu, teď musíme dohnat ten skluz.“ Seděli vedle sebe a nic neříkali. Pak mu z ničeho nic položila hlavu na rameno. „Viděla jsem ji. Kočku, co krade mango,“ zašeptala.

Neodeslaná pohlednice

Andrea Bumbová

V životě toho chce stihnout opravdu hodně – spíš moc. Čas je její nepřítel, i přesto, že si vede důmyslně propracované harmonogramy a seznamy. Proto občas ožívá ve svých přibězích, aby těch hezkých chvil mohla přeci jenom prožít o něco víc.

Pět minut po šesté odpoledne se rozlétna branka a Bětka začala přemýšlet nad tím, kde má klíče. V jedné ruce vedla kolo a v druhé držela tašku a mobil. Kolo opřela o branku, aby si mohla v klidu vyndat klíče. V tom jí spadla taška a knížky z knihovny se rozsypaly do záhonů nevraživé sousedky Vitáskové. Zaklela. Posbírala je a znovu pečlivě naskládala do tašky. Bětka je obvykle precizní, snad jenom někdy je, jak s oblibou říká její otec, po matce „hrc prc“.

Zhruba ve stejnou dobu na opačné straně města nenápadný pobledlý právník s libozvučným jménem Erik, které se k němu mimochodem vůbec nehodilo, čekal na thajskou masáž. Na masáže chodil docela často, protože měl

problémy se zády. Co ale opravdu neměl rád, bylo to, jak ho Thajky obskakují. Zatímco jedna mu sundávala boty, druhá mu rozepínala bundu. Bylo mu vždycky neskutečně trapně a v duchu děkoval pánu Bohu, že doby otroctví jsou už dávno pryč.

Sotva Bětka zapnula rychlovarnou konvici, uslyšela křik bláznivé Vitáskové z přízemí. „Jakej hajzl mi pošlapal moje čerstvě vysázené *Acinos alpinus*?“ Bětka se začala řehtat, litovala, že neumí psát, jinak by se Vitásková určitě stala hlavní hrdinkou jejího románu, kombinace sprostých slov a odborných latinských názvů byla pro Vitáškovou typická. Škoda, že se Vitásková latinsky nenaučí i ty nádávky, to by byla mnohem větší prča, pomyslela si.

Poté, co si Erik sundal ponožky, uvědomil si, že vzít si ty černé, byla velká chyba. Na nohou měl nános černých chlupů a vypadal jako opičák Richard. „Fuj,“ ujelo mu, zatímco se snažil chlupy dostat z nohou. Šlo to špatně, po celém dni byly nohy, jak se patří zpocené. Černé chomáče nahnul na hromádku a nenápadně je zastrčil pod lehátko. Pak se rozhlédl s nadějí, že nikde nebude žádná kamera.

Bětka zalila čínskou polévku a rozvalila se na gauč. Precizně vyrovnala půjčené knížky do komínků a k jedné při-

voněla. Vůně zatuchlých knih v ní vyvolávala vzpomínky na babičku. Okamžitě dostala chuť na rajskou. Ale musí šetřit a vůbec, na dnešní večer má naplánované studium Zákoníku práce. Pozici recepční v malé české firmičce považovala jako startovní, před prací personalistky. Práci HR manažerky měla vysněnou už od gymplu. Jednak to fakt dobře znělo a navíc mohla rozhodovat o osudu jiných lidí, což jí připadalo jako úžasně mocný nástroj, který si strašně přála držet ve svých drobných rukách.

Erik si prokřupal krk a vydal se k recepci zaplatit. Zamračil se hned, když uviděl Thajku s botami a bundou. Jako vždycky jí dal stovku dýžko, Erik je zásadový člověk. Thajka sepjala ručičky a mírně se uklonila. Erik by se nejraději uklonil taky, ale věděl, že by si zase namohl záda. Cestou ze salónu ho napadlo, že kdyby jim pokaždé nedával to dýžko, možná by se pořád neklaněly a nesundávaly by mu boty. Hned si vzpomněl na tu nepříjemnou záležitost s ponožkami a rozhodl se, že si s sebou bude nosit vždy ještě jedny náhradní.

Bětka otevřela Zákoník práce, měla ho půjčený už po patnácté. Šéf jí slíbil, že když se ho naučí celý nazpaměť, udělá z ní tu HR manažerku. Bětke zbývala už poslední, XIV. část. Zákoník práce se učila už přes půl roku, protože

ho pokaždé musela po měsíci vrátit do knihovny. Byla to hrozná nuda tam pořád chodit, ale Bětka musela šetřit. Plat recepční pokryl tak její měsíční nájem, jídlo a jeden kus čehokoli barevného na sebe.

Erik se zadíval do výlohy s dámskými svetříky. Tamhle ten růžový na malinkaté knoflíčky má i jejich asistentka Janička. Hned se zatetelil. Janička je asistentkou třech právníků – společníků s trojicí legračních jmen, AK Ryšavý, Šišatý a Plešatý. Erik je Ryšavý. Ne tedy doopravdy. Je hnědovlasý a nosí kulaté brýličky jako Harry Potter. Je hrozně stydlivý, člověk by řekl, jak někdo takový může být právník, ale on je nesmělý jen před ženami, proto mají v kanceláři tajnou dohodu, že k němu posílají zásadně jenom muže.

Po konzumaci čínské polévky se Bětce hned chtělo víc do učení. Nechápala, co všichni proti těm polívkám mají, jsou tak jednoduché a dají se dochutit na několik způsobů, záleží jen na tom, jakého prášku více nasypete, a který olej tam vylijete, a když ještě přidáte sojovku, je to pro Bětku vrchol kulinářského umění. Začala listovat knihami, zda z nich zase nevypadne nějaký poklad. Už našla nákupní seznam, fotografii se sourozenci Gondíkovými,

průkazku do knihovny, papírovou padesátikorunu, toaletní papír – nepoužitý, a taky jeden pohled.

Janička je pro Erika úplnou bohyní a ideální ženou. Je droboučká a vždycky v kanceláři cupitá v té své upnuté černé sukýnce. Erik ji tajně miluje, ale nikomu by o tom neřekl, a už vůbec ne Janičce. Bojí se, že by jeho city neopětovala. Myslí, že ho nemá ráda. Erik to s ženami moc neumí. Na Janičku se v jednom kuse kuchtí, nebo se dívá jinam, aby nepoznala, že se mu líbí. Takže, když mu Janička nese kávičku, ruce se jí z nervozity třesou. Škoda, že neví, že Erik má kolena celá omlácená od stolu, jak se mu klepou nohy, když přijde Janička k němu do kanceláře.

Bětko ví, které suvenýry z knihovny si může nechat – peníze a fotografii vlastnoručně podepsanou Gondíky, a které je dobré vrátit – průkazku a toaletní papír. S pohlednicí měla dilema, mohla ji vrátit, nechat si ji, anebo ji poslat. Nejvíce vzrušující byla poslední varianta. Tak vlastně také mohla změnit něčí osud, což se jí náramně zamlouvalo. Na pohlednici bylo jakési pozvání na večeři. Jasné rande, to poznala i bez paragrafů. Nakonec se rozhodla, že investuje svých deset korun a pošle ji, chtěla tam napsat i svou adresu, né snad proto, aby jí do-tyčný vrátil těch pár korun, ale aby jí pak mohl poslat

pugét za to, že mu změnila život. Pak ji ale napadlo, že dotyčný pohled možná vůbec poslat nechtěl, a protože z práce znala různé praktiky, jak dát najevo svou nevoli, opravdu si nepřála, aby na ní někdo poslal Ukrajince. A tak pohled odeslala bez sebemenší zmínky o své osobě.

Erik dorazil do restaurace U mrzutých koček na poslední chvíli, na rezervaci skoro zapomněl. Už to bylo dávno, co měl ten šílený nápad. Ale dnes měl hlad a doma ho nic nečekalo, tak byl vlastně rád, že tenkrát tu rezervaci nezrušil. U servírky se přihlásil jako Ryšavý o stůl číslo šest na osmou. Servírka ani nemrkla a řekla, že slečna už na něho čeká. Erik nechápal, kdo by zrovna na něho asi čekal. Nevybíravě se osočil na servírku, že se musela splést a ať se jde přesvědčit. Erik si vždy rezervoval tenhle stůl, je zásadový. Nenápadně se proplížil k toaletám, které byly umístěny po pravé ruce od stolu číslo šest, to místo si samozřejmě vybíral strategicky. Mírně posunul paraván a nervózně vykoukl. U stolu seděla Janička.

V půl desáté si šla Bětko lehnout. Jako každý den před spaním obrátila kalendář, 28. 3. právě končí. Den měla zakroužkovaný růžový zvýrazňovačem. Okamžitě se postavila do pozoru a začala být vystresovaná, na co zapomněla, snad ne vrátit nějakou knížku. Zkontrolovala

všechny lhůty, ale na nic nepřišla. Když usínala, vzpomněla si, dneska mají rande ti z pohlednice.

Na rybách

Jana Rozehnalová

Vždycky dostane na háček tu největší rybu, ale neumí, nebo nechce zaseknout. Za neposlušnost ji proto byla odňata čestná přezdívka. Za drzosti pak byla navždy vyloučena z Klubu.

Šoural se k rybníku, kterému v okolí nikdo neřekl jinak než Bahňák, nebo taky Bahno. Na jednom z betonových panelů, kterými byly zpevněny břehy, seděla drobná blondátá dívka s kopretinovým plátěným kloboukem na hlavě a s bambusovou udicí v ruce. Upřeně se dívala na červený korkový špunt na hladině.

„Čau, Aničko,“ pozdravil ji tichým chraplavým hlasem a posadil se vedle ní.

Anna jenom kývla hlavou.

„Kde máš bráchu? Von dneska nechytá?“ pokračoval mladík, spíš ze slušnosti než ze zvědavosti.

„Sere,“ odpověděla suše a odplivla si na hladinu rybníka. Po dlouhých chvílích ticha narušovaných jen občasným cvrkotem převodů starého navijáku, když dívka

zlehka a pomalu otáčela klíčkou, aby splávek, který mírný vánek poponášel po hladině, zůstal na svém místě, mladík řekl: „Hele, není tam nějak dlouho?“

„Normálně.“

„A to von je jako doma? Nebo na hospodě? Že mu to tak trvá.“

„Ne, tady.“ Pohodila hlavou směrem k lesíku tvořenému mladými stromky akátů, habrů, osik, olší a jív. Mladík se vzdal myšlenky na rozhovor a vytáhl si z kapsy své džínové bundy krabičku cigaret. Ani jí nenabízel, zapálil si a pak lehl na vyhřátý panel, pravou ruku zalomil pod hlavu a zavřel oči.

No, snad to neví. I když... ani si ze mě neutahuje, nedělá fórky vo žaludku naruby, ani vo švestkách v županu. Že by to teda věděla?

Než dokouřil, Anička prolomila mlčení.

„Hele, Marku, todle ti posílá teta.“

Podávala mu malou kulatou kovovou krabičku od krému s oprýskaným nápisem.

„Měsíčková. Prej to budeš potřebovat, nebo co.“

Mladík se vymrštil ze své pohodlné pozice a zahleděl se do té krásné, jemné, ale pořád ještě dětské tváře.

Ví to, ta malá bestie to ví. A nic, ani brvou nehne. To má z toho jak furt čumí do tý vody. Jestli to někomu vykecá, tak... No, minimálně je utrum s hlídáním. Ať si s nima tetka dělá, co chce, ale já spratky bonzácký nehlídám. Ani za to pivo a krabku. Šlus.

Než v něm stačil vztek a rozhořčení naplno vzkypět, ozval se za ním přeskakující hlas: „Jéééé, čau Máro, ty už seš konečně tady?“

Byl to Jirka, Aniččin starší bratr, malý tlustý kluk s kulatou tváří v plandavých manšestrových kalhotách a kostkované košili, který si zrovna natahoval spuštěné kšandy.

„Máš sebou kolo? Na smeták přivezli zmetky ze suprafónu a...“

„Ne, nemám,“ s povzdychnutím ho přerušil Marek.

Ty fakany mi byl čert dlužnej, zvlášť tu malou. Je stejná jak ta její matka.

„Tak to je v prdeli, to nám to nejlepší vyžerou mělčičáci. Proč sis ho nevzal, dyť víš, že je vosmýho,“ rozčilil se Jiřík a nakvašeně si sedl vedle sestry. Jeho pokračující otravné nesouvislé brblání záhy zarazila Anna.

„Ty vole brácha, ty seš vopravdu vůl! Si myslíš, že v tomhle stavu může někam jet? Tak ber trochu ohledy. A navíc mělčičáci ví vo vyvážkách leda tak hovno,